

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

30-08-2024

Preses apskatā:

Intervija ar LNB jauno direktori Dagniju Baltiņu; Iecavas pagasta Zorģu ciema bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile saņēmusi Kultūras ministrijas atzinības rakstu; Pociema bibliotēkā par galveno bibliotekāri sāk strādāt likvidētās Katvaru bibliotēkas bibliotekāre Laima Bernšteine; Salacgrīvas bibliotēka sadarbībā ar Salacgrīvas muzeju aicināja godināt Baltijas ceļa 35. gadadienu; Siguldā pieejams bibliomāts; Madonas novada bibliotēku aktualitātes; Vijciema bibliotēka atzīmēja 100. gadadienu; bērnu un jauniešu lasītprasmes veicināšana.

Žurnāla "Domuzīme" rakstā "Grāmatu burvība" diskusijā par lasīšanu piedalās LNB Pētniecības un interpretācijas centra vadītāja Maija Treile. Žurnālā arī LNB pētniecības vadītāja Paula Daijas raksts "Kēnigsbergas iespaidīgais strāvojums". Žurnāls pieejams LNB Periodikas lasītavā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

"Esmu īsts darbarūķis"

Kopš septembra sākuma, iespējams, jaunas vēsmas gaidāmas vienā no Latvijas valsts kultūras stūrakmeņiem – turpināt Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) vadības misiju uzņēmusies Dagnija Baltiņa.

DIĀNA JANCE

Kopš 1989. gada Gaismas pili 35 gadus vadīja Andris Vilks, un bez viņa degsmes, ticamākais, mūsu galvenās bibliotēkas veidols būtu pavisam citāds. Bibliotēka ir Andra Vilka mūža darbs, un tomēr, to apzinoties, jautāta, cik ilgi domājusi, lai pieteiktos direktora amata konkursā, Dagnija Baltiņa neminstinoties atbild: "Es ziņāju, ko gribu darīt, man nebija jādoma." Tā ir taisnība, jo līdz šim direktore bijusi LNB Speciālo krājumu departamenta vadītāja, kā arī UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre un Latvijas Kultūras akadēmijas lektore.

Esat bibliotēkas darbā jau ieagusī, līdz ar to gan darbiniekiem, gan jums vieglāk sastrādāties, nekā ja jaunais vadītājs nāktu no citas nozares.

D. Baltiņa: Tā gribētos cerēt, jo mums izveidojusies savstarpēja sapratne. Oficiālā tikšanās ar darbiniekiem un vizijas konkrēta, detalizēta prezentācija gan notiks 9. septembrī.

Kādi jābūt mūsu bibliotēkai? Vai esat iecerējusi lielas pārmaiņas?

Ļaujiet man sākt strādāt, tad arī runāsim. Tagad, protams, varu runāt, bet svarīgāk, lai ko izdaru, esmu īsts darbarūķis, darītājs. Šobrīd varu paust vien savu viziju, ticību bibliotēkas nozarei, Nacionālajai bibliotēkai kā nacionālai kultūras institūcijai, Latvijas lasošanai, izglītošanai un gudrai sabiedrībai.

Runājot par konkrētiem darbiem, bibliotēkas ideju turpināsim piepildīt ar dziļumu un jaunām virsotnēm. Nacionālās bibliotēkas loma un jēga ir tieši valstiskuma saglabāšanā un demokrātiskas sabiedrības veidošanā, mums jādoma, kā mēs, bibliotēka, pozicionējam un skaidri definējam, cik būtiska Latvijai ir lasoša un ar grāmatām bagāta sabiedrība, tādat – ļoti inteliģenta, domātspējīga, spriests spējīga sabiedrība. Savā ziņā tā varētu būt pašpietiekama sabiedrība, jo prastu atmākt uz bibliotēku un atrast resursus. Zināmā mērā tā ir arī egoistiska vēlme, jo pieredzi, cik ļoti gan paši vēlamies dzīvot augstvērtīgā un zināšanā bagātā sabiedrībā. Turklāt zināšanai ir nepieciešami darbinieki piepra-

Dagnija Baltiņa: "Nacionālajai bibliotēkai jāklūst par vēl aktīvāku dalībnieku, runājot gan ar pašvaldību vadītājiem, gan arī ar augstskolām."

KARINAS MIEZĀJAS FOTO

Dagnijas Baltiņas dzīves pieturpunkti

- Absolvējusi Hārvarda Universitāti, iegūstot maģistra grādu sabiedrības vadībā, Brandenburgas Tehniskā universitāti, iegūstot maģistra grādu pasaules mantojuma studijās.
- Latvijas Universitātē pabeigusi doktorantūras studijas vēsturē un šobrīd ir doktora grāda pretendente.
- Bijusi UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre un Latvijas Kultūras akadēmijas lektore.

sa arī privātais sektors, tāpēc ārkārtīgi daudz kopīgu interešu bibliotēkai ir ne tikai ar pārējām nacionālajām kultūras institūcijām, bet arī jāskatās, cik ļoti esam vajadzīgi arī visam Latvijas prīcībīgam un valsts sektoram. Tas arī būs viens no izaicinājumiem – prast sevi parādīt starp šiem dažādajiem spēlētājiem, sevi pierādīt kā viedokļa līderi, jebkurās sarunās par Latvijas nākotni būt nepārtraukti klātesošiem.

Vai šāda Nacionālās bibliotēkas misija nav bijusi arī līdz šim?

Protams, esam bijuši ļoti klātesoši. Man bijis gods vērot, ka daļēji tieši Nacionālā bibliotēka bijusi institūcija, kura spējusi gan devisi iespējas sasniegt jaunas virsotnes, turklāt gan starptautiskā, gan nacionālā līmenī. Tomēr domāju, ka iespēju piedalīties procesos, kas skar digitālo nākotni, izaicinājumos saistībā ar izglītību, kā arī kultūras mantojuma saglabāšanu, ir vēl vairāk. Šajās jomās bibliotēka ir ne vien

spēks, kas spēj šo virzību ļoti kvalitatīvi un profesionāli īstenot, bet tā arī nāk ar savām idejām un priekšlikumiem. Tas ir iemesls, kādēļ bibliotēkai jābūt klātesošanai jebkuros lēmumprocesos.

Nacionālā bibliotēka saistāma arī ar valsts drošību...

Ne vien Nacionālā bibliotēka, bet ikviena Latvijas bibliotēka ir viens no mūsu drošības garantiem, jau sen esam runājuši, ka tieši bibliotēkām ir izšķirīga nozīme sabiedrības rīcīspējā. Tagad gan modīgi teikt, ka ikviens piedalās drošības nodrošināšanā un atrodas pirmajās frontes līnijās, bet bibliotēkas tādas nenoliedzami ir. Jo mums būs kritiskāk domājoša sabiedrība, tāda, kuras iedzīvotājiem būs paradums interesēties par to, kas notiek, jo būsīm noturīgāki un drošāki. Tas, kas mūs apdraud, ir sabiedrībā vērojama vienaldzība un kūtrums, tāpēc tik svarīga ir vēlme interesēties par patieso situāciju, iedzīlināties un saprast lietu pēctecību. Tieši šajās jo-

mās caur dažādām medijpratības programmām bibliotēkas var nākt sabiedrībai palīgā, turklāt arī gluži vienkārši attīstot šo būtisko paradumu – interesēties par savu lokālo situāciju, nepārtraukt domāt, kur mēs stāvam. Tas saistīts ar lasīšanas paradumu, pieradumu pirt grāmatas un tās lasīt, kā arī lasīt Latvijas jaunāko presi un sekot notikumiem pasaulē.

Ne noliedzami, daudz aizstāj arī internets, bet tas nekādi neattiecas uz mūsu spēju būt inteliģentiem, intelektuāli un emocionāli aktīviem, nevis kūtriem un tādiem kā piezemētiem. Tā ir arī bibliotēkas misija – nepārtraukti sabiedrībā iesvelt dedzīgumu par pašiem savu valsti, par tās ideju; to demonstrējot, lasot, interesējoties par savu literatūru un to, kas notiek pasaulē.

“Tā ir arī bibliotēkas misija – nepārtraukti sabiedrībā iesvelt dedzīgumu par pašiem savu valsti, tās ideju.”

Rīgā, kur nelielā attālumā atrodas gan Nacionālā bibliotēka, gan pilsētas bibliotēku nodaļas, turpināt lasīt un interesēties gan ir vieglāk nekā lauku reģionos, kur vietējo, tāpat pieejamo bibliotēku skaits rūk... Vai Nacionālajai bibliotēkai ir spēja ietekmēt šos procesus?

Pie sarunu galdiem, kur tiek runāts par bibliotēku nākotni reģionos, mums jāklūst aktīvākiem dalībniekiem. Tiesa, esam bijuši aktīvi spēlētāji arī līdz šim. Bibliotēka ir vieta, kur var attīstīt dažādas kompetences, kas pierāda tās aktīvo klātbūtni kopienas labvēlībā un vispārējā izaugsmē, un sevis apzinā. Taču Nacionālajai bibliotēkai jāklūst par vēl aktīvāku šīs lomas skaidrotāju un sarunu partneri, jābūt proaktīvam dalībniekam, runājot gan ar pašvaldību vadītājiem, gan arī ar augstskolām – esot dialogā un skaidrojot, kādām dažādām bibliotēkām jāattīstās Latvijā un ka tām ir jēga Latvijas sabiedrības drošībā un izaugsmē. Ja tas tiks nepārtraukti un konsekventi skaidrots, ticu, ka ikviens pašvaldības vadītājs būs spējīgs iedzīlināties un saprast, jāmeklē vien veids, kā runāt ar ikvienu, lai kāda būtu bijusi viņa sākotnējā pozīcija.

Mēdz teikt – jauna sloka tīri slauka. Kādas pārmaiņas esat iecerējusi Nacionālās bibliotēkas ēkā?

Daudzi jautājumi saistīti ar apsaimniekošanu un uzturēšanu, ēkai jau ir desmit gadi, un jāsāk vērot, kā tā dzīvos tālāk, savā otrajā desmitgadē. Plānoju arī iedzīlināties jautājumā par lasītājiem pieejamajām darba stundām. Šobrīd gan vēl nevēlos izteikt pārsteidzīgus spriedumus, jo uzskatu, ka pārmaiņas jābalsta datus, jāveic aptaujas, jāizvērtē un tikai tad jāpieņem lēmums. Iespējams, darba laiks būs ilgāks, jāsaprot arī, kuras zonas varētu strādāt plašāk, turklāt – vai un kā atļausim kaut kur nākt lasīt ar kafijas krūzīti... Piemēram, mūsu rīcībā ir brīnišķīga periodikas lasītava, kurā var atrast visu reģionu presi, turklāt turpat pieejami arī jaunākie "The Economist", "Le Monde", "Spiegel", proti,

jo par tām zina maz, līdzīgi kā par iespēju skatīties filmas, iepazīties ar brīnišķīgu pasaules klasiku. Varbūt jāaicina lasītāji bibliotēkā izbaudīt arī šādu lēno domāšanu, lēno esību.

Esmu ārkārtīgi atvērta jaunām idejām, turklāt vēlos dzirdēt arī savu darbinieku viedokļus, esmu pilnībā pārliecināta, ka ar viņiem šīs iespējas dos pagrieziena punktus, enerģijas un jauna radošuma, iespējams, jaunas uzdrīkstēšanās vilni. Tieši viņi taču ir tie, kuri diendienā bijuši kopā ar lasītājiem un redz apmeklētājus, manuprāt, mūsu darbinieki ir milzīgs potenciāls, kuri spēj norādīt, kā būtu labāk.

Pārmaiņas būs redzamas, bet vienlaikus arī jau sen gaidāmas, likumsakarīgas.

Pirms dažām dienām apmeklēju Lietuvas Nacionālo bibliotēku, tur darba laiks ir no astoņiem rītā līdz deviņiem vakarā, turklāt, gan nedaudz īsāku laiku, bibliotēka strādā arī brīvdienās.

Jau teicu – darba laiku izvērtēsim, tas gan ir arī jautājums par izmaksām, ikviena papildu stunda prasa arī ēkas izgatavošanu, apsildīšanu vai dzesēšanu. Krieviņiem viegli jautāt, kāpēc nestrādājam tāpat kā kur citviet, bet tur, iespējams, ir pavisam cita situācija gan finansu jomā, gan arī sabiedrības paradumos, kad nākt uz bibliotēku.

Mani kā apmeklētāju kaitina arī LNB drošības sistēma. Lietuvas bibliotēkas lasītavās bez apmeklētāja kartītes var nākt ikviens, turklāt arī somas skatīti nav jāatstāj.

Arī mēs domājam, kā veidot telpas, kuras būtu brīvi pieejamas ikvienam, tomēr arī šo jautājumu vēl izvērtēsim. Protams, jāņem vērā, ka šī ir Nacionālā bibliotēka, kur glabājam visu nacionāli būtisko krājumu, tāpēc šeit vienmēr būs lasītavas, kuras varēs apmeklēt tikai tad, ja apmeklētājam būs karte. Iepriekš pasūtītiem materiāliem bieži nepieciešama arī iepriekšēja rezervācija, kas prasa īpašu uzmanību. Turklāt šāda sistēma arī signalizē par šeit uzglabātajām ārkārtīgi lielajām bagātībām. Protams, ļoti labi saprotam un apzināties – ja vēlamies veicināt lasīšanas paradumu, jānāk preti arī lasītājam, kurš vienkārši vēlas te ieiet un būt, nevis iet cauri kontroles mehānismiem. Bet – kopīgi ar darbiniekiem šīs iespējas ir jāizvērtē, nevis man kā vadītājam vien jānoceir. Tā rīkoties nebūtu gudri.

Zorģu bibliotēkarei pasniedz Kultūras ministrijas atzinības rakstu

Iecavas pagasta Zorģu ciema bibliotēkas vadītāja Aina Ezergaile saņēmusi Kultūras ministrijas atzinības rakstu.

BAUSKASDZIVE.LV

Uzslava piešķirta par A. Ezergailes ieguldījumu kultūras darbā, par pozitīva bibliotēkas un novada tēla veidošanu, informē Bauskas Centrālā bibliotēka (BCB).

Reģiona seminārā

Atzinības rakstu ar pateicību par ieguldījumu profesionālajā darbībā Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales reģiona vasaras seminārā A. Ezergailei pasniedza Kultūras ministrijas arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vecākās referentes Vanda Bērziņa un Katrīna Taurēna. Semināru 21. augustā viesu namā «Dabaičēni» organizēja Dobeles novada Centrālā bibliotēka.

BCB pārstāves pauž – tas ir visai Bauskas novada bibliotēku

saiemei svarīgs un priecīgs notikums. Kolēģes no Edvarta Virzas Iecavas bibliotēkas pauž lepnumu par Ainas Ezergailes veikumu, kas izpelnījies nozīmīgo apbalvojumu.

«Sava mūža darbā Aina izlojusi ne tikai Zorģu bibliotēku, kas no mazas istabiņas kļuvusi par vienu no zināmākajām bibliotēkām Bauskas novadā. Izlojusi ne vienu vien lasītāju paudzi, varbūt pat dažu labu bibliotekāru. Līdztekus tam Aina ir arī Zorģu ciema dvēsele, kas ar savu cilvēkmīlestību, aizrautību un pašizliedzību pulcē sev apkārt cilvēkus, kas ir īsteni sava ciema un novada patrioti, kopīgi īstenojot neaizmirstamus pasākumus un iniciatīvas,» sociālajā tīklā raksta Iecavas bibliotekāres, sveicot kolēģi un pateicoties par viņas dāvāto iedvesmu.

Svarīgākie – cilvēki

A. Ezergaile «Bauskas Dzīvei»

ZORģU BIBLIOTEKĀRE Aina Ezergaile ir vietējās sabiedrības dvēsele, kura ne tikai rīko kultūras notikumus, bet arī saliedē un aktivizē ciemata kopieni.

FOTO NO «BAUSKAS DZĪVES» ARHĪVA.

atziņš – tas bijis liels pārsteigums, kad seminārā paziņots par ministrijas uzslavas piešķir-

šanu. Viņa gan teic – pašai darba dzīvē vienmēr svarīgākie bijuši cilvēki, kam rīkojusi pasā-

kumus un kurus aicinājusi uz bibliotēku, kultūras norisēm, talkām un citām kopīgām nodarbēm.

Aina Ezergaile Zorģu bibliotēkā strādā vairāk nekā 45 gadus, pēc valsts neatkarības atgūšanas pierādījusi, ka arī neliela bibliotēka var kļūt par kultūras centru, kur notiek gleznošanas un personības izaugsmes nodarbības, koncerti un teātra izrādes, kur pulcējas vietēja kopiena.

Zorģu bibliotēka saņēmusi Mazās Gaismaspils nosaukumu. Bibliotekārei pašai nozīmīgi šķiet agrāk saņemtie tituli «Eiropas gada cilvēks» un «Iecavas gada cilvēks». «Mans darba mūžs ir cieši savijies ar vietējiem cilvēkiem, mana darba jēga ir bijusi caur kultūru un mākslu radīt saliedētu vietējo kopienu. Vietējo novērtējums ir vislielākā balva,» saka A. Ezergaile. ♦

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 27-08-2024

Pociema bibliotēkā strādās Laima Bernšteine

12. augusta Pociema bibliotēkā par galveno bibliotekāri sāka strādāt likvidētās Katvaru bibliotēkas bibliotekāre Laima Bernšteine. Iepriekšējā – Talita Atvare – pārgājusi darbā uz Limbažu novada Galveno bibliotēku. Laima ir vietējā. Pociemā uzaugusi un skolā gājusi. Atceros, kā toreizējā Pociema skolas bibliotekāre slavēja čaklāko grāmatu lasītāju Laimu. Toreiz Venta Belcāne mudināja skolas vadību vairāk pievērsties jaunu grāmatu iegādei. – Visu līdzšinējo mūžu esmu pavadījusi

starp grāmatām. Jūtos laimīga, ka darba mūžu varēju noslēgt savā pagastā. Katvaru bibliotēkā nostrādāju 40 gadus, – tā mums, Pociema seniorēm, jūlija sākuma sacīja Laima, kura bija ieradies iepazīties ar jauno darba vietu. Savukārt mēs, lasītāju grupiņa, viņu sveicām ar ziediem un dāvaniņu. – Turpināšu Talitas iesāktu un centīšos veidot arī jaunas tradīcijas. 10. septembrī svinīgi darbu atsāks novadpētniecības klubiņš. Mūsu uzdevums šajā sezonā ir sagatavot ekspozīciju Pociema

skolas vēstures telpai. Septembra beigās sāksim radošo nodarbību ciklu, ko vadīs talantīgā rokdarbniece Ilze Zaķe. Arī es pati daudz skaistas lietas no viņas esmu apguvusi. Skolēnus aicinu iesaistīties Bērnu žūrijas darbā – lasīt un vērtēt jaunākās grāmatas. Šajās dienās no Puikules bibliotēkas ir atceļojusi Gunta Ozola fotoizstāde, kurā skatāma Latvijas brīnišķā daba. Nāciet uz bibliotēku! – aicina Laima.

Edīte MELNE,
Pociema bibliotēkas lasītāja

Avots: Auseklis

Datums: 28-08-2024

Skatot dziesmai *Atmosas Baltija*, visi sadevās rokās un izveidoja cilvēku ķēdi, kas veda no Salacgrīvas muzeja telpām līdz bibliotēkai. Dažus rokaspiedienus attālināja Latvijas karoga lentītes

Salacgrīvā godināja *Baltijas ceļa* 35. gadadienu

23. augusta pievakarē Salacgrīvas bibliotēka sadarbībā ar Salacgrīvas muzeju aicināja godināt *Baltijas ceļa* 35. gadadienu. Atminēties zīmīgo notikumu sapulcējās aptuveni desmit interesentu. Salacgrīvas bibliotēkas vadītāja Diāna Gederta precizēja, ka galvenokārt sanākuši vietējie entuziasti, kuri regulāri piedalās dažādās bibliotēkas rīkotās aktivitātēs. Atliek vien viņiem piezvanīt un atgādināt par norisi.

– *Vienmēr esam izcēluši «Baltijas ceļu», vairāk gan tas bijis ar literatūras izstādēm. Bet šogad apritēja 35 gadi kopš šī notikuma, tāpēc izveidojām citādāka formāta atceri. Ideja radās zibenīgi, un Salacgrīvas muzejs piekrita sadarbībai, –*

pastāstīja D. Gederta, uzsverot, ka šī norise ir ļoti svarīga, pat ja netiek atzīmēta apaļā tās jubileja. – «Baltijas ceļš» atgādina, ka ar draudzīgu akciju arī var panākt daudz. Mūsdienās tas nav mazsvarīgi, kad netālu norisinās karadarbība. Jaunieši patiesībā pat nevar iedomāties, ka var būt arī tā, – viņa teic. Plānots bija tikties ar Egīlu Kļusu, kurš Latvijas Universitātē studē vēsturi, diemžēl viņš piekdien ierasties nevarēja. Tomēr solīja piedalīties citreiz. – Jauna cilvēka redzējums varētu piesaistīt arī jauno paaudzi, jo šoreiz bija sanākuši vecāka gadagājuma interesenti, – rezumēja Diāna.

Tovakar varēja aplūkot tematisko fotogrāfiju izstādi, kuras autors ir salacgrī-

vietis Arvīds Šimis. Blakus notvertajiem fotomirkļiem atradās tā laika iezīmes – fotoaparāts, radio, telefons. Papildus tam bija sagatavota arī informatīva literatūras izstāde, kurai līdzās uz galda atradās visu trīs Baltijas valstu karodziņi. Pēc fotogrāfiju aplūkošanas un sarunām par savulaik piedzīvoto visi sadevās rokās un atkal izveidoja cilvēku ķēdi. Šoreiz tā veda no muzeja telpām līdz bibliotēkai. Dažus rokaspiedienus attālināja Latvijas karoga lentītes, bet fonā pavadīja dziesma *Atmosas Baltija*. Tikšanās noslēgumā sanākušie noskatījās Askolda Saulīša režisēto filmu *Baltijas brīvības ceļš*.

Fanijas ROMEIKO
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 28-08-2024

Tagad arī Siguldā pieejams grāmatu pakomāts jeb bibliomāts

No 21. augusta Siguldas novada bibliotēka piedāvā jaunu pakalpojumu saviem lietotājiem – izmantot bibliomātu (grāmatu pakomātu) – grāmatu, žurnālu un citu iespieddarbu bezkontakta saņemšanu un nodošanu 24 stundas diennaktī. Bibliomāts novietots pie Siguldas novada bibliotēkas Štūres laukumā.

Sigulda

Lai varētu grāmatas un citus iespieddarbus saņemt grāmatu pakomātā, ir jābūt reģistrētiem Siguldas novada bibliotēkā. Lietotāji izdevumu saņemšanu bibliomātā var pieteikt Siguldas novada bibliotēkas kopkatalogā, zvanot uz tālruņa numuru 67973258, rakstot uz e-pasta adresi biblioteka@sigulda.lv, kā arī nodot grāmatas to nodošanai paredzētajā nodalījumā. Pasūtot grāmatu vai citu izdevumu elektroniskajā katalogā, jāieliek atzīme par pasūtījumu saņemšanu bibliomātā.

Pēc grāmatu pasūtīšanas bibliotēkārs tās ievieto bibliomātā un lietotājs saņem īsziņu ar unikālu durvju kodu. Pasūtījums ir jāizņem trīs dienu laikā.

Lai kļūtu par Siguldas novada bibliotēkas reģistrētu lietotāju, ir jāreģistrējas, apmeklējot bibliotēku vai jāizmanto attālinātās reģistrēšanās

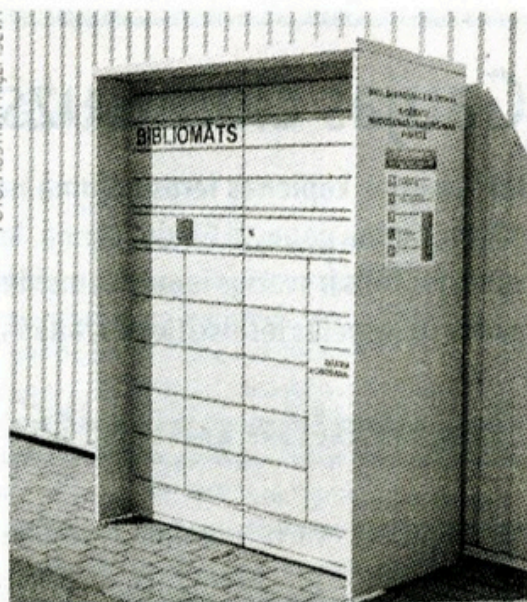

FOTO: AUSTRA PRILEPŠEVA

pakalpojums, apmeklējot Siguldas novada pašvaldības pakalpojumu portālu e.sigulda.lv un aizpildot e-pakalpojumu "Jauna lietotāja reģistrācija Siguldas novada bibliotēkā".

Pirms pakalpojuma izmantošanas bibliotēka aicina iepazīties ar bibliomāta lietošanas pamācību. Jautājumu vai neskaidrību gadījumā lūgums zvanīt uz Siguldas novada bibliotēkas tālruni 67973258 vai rakstīt e-pastu uz adresi biblioteka@sigulda.lv.

Madonas novada bibliotēkas aktualitātes

Pēc krāšņi nosvinētiem Madonas pilsētas svētkiem bibliotēka turpināja savu darbību, aktīvi iesaistot lasītājus dažādās aktivitātēs, piemēram, "Savā svētku vainagā pišu", kā arī tika organizēta lasītāju klubīņa klātienes tikšanās "Rozā sapņu pinumos", kuras laikā baudījām vasaras pēcpusdienu bibliotēkas zaļajā zonā. Šī pēcpusdienu bija arī kā apliecinājums rozā sapņiem, saldiem grēciņiem un intriģējošām tēmām.

Ar lasītāju klubīņu tiksimies jau atkal rudenī, kad tikšanās vieta nemainīga, – Madonas novada bibliotēka, bet tematika būs misticisms, mitoloģija un sievietes intuīcija, jo tā būs tikšanās ar tādu grāmatu kā "Pirmās reize" un "Raganas" autori Dainu Tabūni.

Bērnu literatūras nodaļā vasaras perioda apmeklējums nesamazinājās. Bibliotēkas krājums tika papildināts ar jaunām, krāšņām bērnu grāmatām un kvalitatīvu literatūru jauniešiem, galda un lielformāta spēlēm. Sākoties rudens sezonai, aicinām lielus un mazus kļūt par lasīšanas ekspertiem un iesaistīties lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" (vairāk informācijas pa telefonu 64821926). Joprojām piedāvājam apmeklēt informācijpratības nodarbības par aktuālām tēmām dažādām vecuma grupām – drošība internetā, informācijas meklēšana u.c. (iepriekš pieteikties pa telefonu 64821926).

Jaunāko klašu skolēniem piedāvājam tematiskas nodarbības "Lasām un izzinām kopā". Lelle Šarlote gatava doties uz pirmskolas izglītības iestādēm, lai satiktos ar bērniem un kopīgi mācītos. Pirmajā skolas nedēļā īpaši gaidīsim pirmklasniekus.

Visu septembra mēnesi bērniem un jauniešiem būs iespēja sevi pierādīt virtuālās realitātes un digitālajā pasaulē "Digitēka izaicina!", cīnoties par Digitēkas VIP apmeklētāja statusu. Protams, iemiļotās "Ģimeņu sestdienas" arī jau tiek plānotas.

"Baltijas ceļš" pirms 35 gadiem bija iedvesmojošs notikums daudziem brīvības cīnītājiem visā pasaulē. Madonas novada bibliotēkā aizvadītas dažādas atceres norises.

Madonas novada bibliotēka Valsts kultūrkapitāla fonda 2024. gada otrajā projektu konkursā iesniedza ideju projektam "Lasu. Domāju. Satieku". Priecīgi ziņojam, ka projekts ir atbalstīts! Projekta ietvaros arī lauku reģionos tiks organizētas literāras tikšanās – sarunas par literatūru, grāmatām, autoriem, kuri guvuši atzinību, apbalvojumus un augstus novērtējumus literāros konkursos. Projekta pamatideja – tiekoties ar rakstniekiem, radīt interesi par latviešu literatūru, autoriem kā personībām, literatūras saturisko bagātību, tās tapšanas procesiem un grāmatu lasīšanu kā kultūrvēstures izzināšanas procesu, aizraujošu un lietderīgu nodarbi.

Projekta īstenošana paredz realizēt 16 latviešu rakstnieku satikšanos ar lasītājiem. Tikšanās ar autoriem notiks gan kā atsevišķa tikšanās reize, gan kā pasākumu kopums, piemēram, ikgadējās dzejas dienās, kā arī Eiropas valodu dienās.

11. septembrī tikšanās ar Arti Ostupu. Dzejnieks un literatūrkritiķis. Bijis nominēts un saņēmis vairākus nozīmīgus apbalvojumus. Par dzejoļu krājumu "Biedrs Sniegs" saņēmis Ojāra Vācieša prēmijas specbalvu (2011), 2022. gadā saņēmis Latvijas Literatūras gada balvas specbalvu kā izdevuma "Manifests. On futūrisma līdz mūsdienām" sastādītājs – par pasaules literatūras, kultūras un mākslas vēsturē būtisku tekstu aktualizēšanu.

12. septembrī tikšanās ar Andri Breže (Žebers). Mākslinieks, dzejnieks. Saņēmis vairākus nozīmīgus apbalvojumus, tajā skaitā 2023. gadā Jāņa Baltvilka

balvu rakstniecībā par dzejoļu krājumu "Ejas un asakas".

20. septembrī tikšanās ar Kristīni Ilziņu. Latviešu dzejniece, publiciste, rakstniece. Literatūrā debitējusi ar dzejoļu krājumu "Jūkusi saulespuķe", par ko saņēma Klāva Elsberga prēmija. Stāstu krājums "Es neliecināšu pret jums" ir autores debija prozas žanrā, iekļauts Vecāku žūrijas 2023 kolekcijā.

26. septembrī tikšanās ar Lauru Dreizi. Latviešu rakstniece, tulkoātāja, redaktore, strādā zinātniskās fantastikas un fantāzijas žanros. Vairākkārt uzvarējusi apgāda "Zvaigzne ABC" rīkotajā konkursā "Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem". Saņēmusi Latvijas Literatūras gada balvas speciālbilvu, ko piešķir Latvijas Fantāzijas un fantastikas biedrība par darbu "Pūķa dziesma" (2010).

Izstāžu piedāvājumā septembra mēnesī tiks piedāvāta A. Vētras fotoizstāde "Dzīves mirkļi".

Sākoties jaunajam mācību un studiju gadam, aicinām izmantot Madonas novada bibliotēkas bezmaksas piekļuvi abonētājam datubāzēm internetā: *Letonika*, *Lursoft* Laikrakstu bibliotēka, Letas arhīvs, *Nozare.lv* un *Encyclopædia Britannica Library Edition*, kas būs izcils palīgs studiju procesā.

Atgādinām, ka visu Madonas novada bibliotēku, kā arī novada un Varakļānu novada pagastu bibliotēku piedāvāto pasākumu un norišu precīzi laiki tiek publicēti mājaslapās un sociālajos tīklos, kā arī drukātajās afišās.

Informāciju apkopojā
LĪVA ROMANOVSKA,
Madonas novada bibliotēkas
Pakalpojumu nodaļas vadītāja

Atzīmēti Vijciema pagasta 800-gades svētki

No 9.-11. augustam Vijciema pagastā tika atzīmēti 800-gades svētki ar dažādām izstādēm, koncertiem, teātri, tirdziņu, radošajām darbnīcām un citām atraktīvām aktivitātēm. Svētku laikā apmeklētājiem bija atvērta Vijciema Magazīna (klēts) ēka, kurai šogad aprit 200 gadi. Tajā bija iespēja apskatīt vietējā mednieku kluba "Vija" trofeju izstādi, izmēģināt lokšaušanu un ņemt dalību keramikas, aušanas un lupatu lellīšu gatavošanas darbnīcās.

Kopā ar pagasta svētkiem, Vijciema bibliotēka šogad atzīmēja 100 gadu jubileju, kam par godu tika veiktas dažādas izstādes un svētku ietvaros ar muzikālu sveicienu veltīja Valkas folkloras dziesmu draugu kopa "Nāburgi".

Vijciema 800-gades jubilejas ietvaros izdota svētku avīze "Vijciemam 800". To iespējams iegādāties Vijciema pagasta pārvaldē un bibliotēkā. Viena eksemplāra cena - 1.00 EUR. Svētku avīzes izplatīšanas vietās pieejams arī Lonijas Kurpnieces izdotā un sponsorētais informatīvais izdevums "WIEZEMHOF".

Vijciema bibliotēkas Ilona Motuka ar svētku kūku.

Avots: Valkas Novada Vēstis

Datums: 28-08-2024

Kā padarīt lasīšanu par piedzīvojumu?

Iveta LUKAŠEVIČA, sākumskolas metodiķe, pedagoģe un latviešu valodas mācību līdzekļu līdzautore

Augusts ir ne tikai noslēdzošais vasaras mēnesis, bet arī laiks, kad vecāki un pedagogi sāk domāt par jauno mācību gadu. Viens no tematiem, kas bijis aktuāls iepriekšējos mācību gados un būs dienaskārtībā arī šogad, ir bērnu un jauniešu lasītprasme, tostarp spēja izprast lasīto tekstu.

Mūsu vienaudži atpaliē

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas «PISA» dati liecina, ka lasītprasmes ziņā mūsu skolēni atpaliē no vienaudžiem Lietuvā un Igaunijā. Latvijas skolēnu vidējie sasniegumi lasīšanā ir 475 punkti, kas ir OECD valstu vidējo rezultātu līmenī. Savukārt starptautiskais lasītprasmes novērtēšanas pētījums PIRLS («Progress in International Reading Literacy Study»), kas pēta jaunākas vecuma grupas, liecina, ka 6% ceturtklasnieku lasīšanas līmenis nesasniedz zemāko pakāpi. Tas apliecina, ka problēmas pirmsākumi meklējami jau pirmsskolas un sākumzīglitības sākumposmā.

Obligāto literatūru vairs neprasa

Bērnu un jauniešu lasītprasme savulaik tika risināta ar vasaras obligātās literatūras sarak-

stus, ko daudzi joprojām asociē ar zobu sāpēm. Šobrīd skolās vairs netiek īstenota prakse noteikt obligāto literatūru, tā vietā pedagogi piedāvā ieteicamās literatūras sarakstu atbilstoši dažādu vecuma posmu interesēm un kompetencēm. Tas ne tikai palīdz skolēniem izvēlēties no plašā grāmatu piedāvājuma klāsta, bet arī zināmā mērā palīdz turpināt pašizglītības procesu arī vasarā, kas ir īpaši svarīgi tieši pirmajās klasēs. Taču ar sarakstu vien vēl nebūs līdzēts, un arī bērna nosēdināšana pie galda ar nosacījumu izlasīt konkrētu skaitu lapušu nebūs veiksmīgākā pieeja. Tad bērns lasīšanu uztvers kā sodu. Tā vietā daudz lietderīgāki būs konkrēti skaitu lapušu atbilstoši mācību līdzekļi, kas rosina interesi par lasīšanu kopumā.

Vizuālie elementi un tēli

Bērniem ir svarīgi vizuālie elementi, tāpēc izteiksmīgi līdzek-

ļā dizains ar radošiem tēliem vai personāžiem mudinās bērnu atvērt grāmatu, gan apgūstot mācību stundai paredzēto vielu, gan lasot prieka pēc. Bērnu interesi par lasīšanu veicina arī iespēja fantazēt un diskutēt, tāpēc pēc izlasīšanas ir ieteicams kopīgi pārrunāt, kā šis stāsts noticis pirms tam. To var darīt gan kopā ar pedagogu, gan vecākiem, un šī pieeja arī veicinās radošo domāšanu un skolēna ieguldījumu mācību stundās. Ja grāmatā ir iekļauti dažādi attēli, tas ne tikai veicina interesi, bet arī palīdz izprast stāstu un analizēt izlasīto.

Vienlīdz svarīgi, lai gan mācību līdzekļos, gan citās bērnu un jauniešu grāmatās iekļautie tēli ir mūsdienīgi un atbilstoši bērnu interesēm. Ja bērņus neinteresē Raiņa darbi, tas vēl nenozīmē, ka viņus neinteresē lasīšana vispār!

Būtiska nozīme ir ne tikai tēliem, bet arī valodai – lai tā būtu

vienkārša un bērnam viegli uztverama. Ja mācību līdzekļos ietvertajos literārajos darbos ir sarežģītāki vārdi vai jēdzieni, palīdzēs papildu paskaidrojumi teksta vai zīmējumu formā.

Sākam lasīt kopā!

Lai attīstītu bērna lasītprasmi un latviešu valodas zināšanas, vispirms ir jāraisa interese par stāstu vai tēmu, par kuru bērns lasīs. Piemēram, pēc multfilmas noskatīšanās bērnam var piedāvāt izlasīt grāmatu par to pašu varoni, lai salīdzinātu, kādas atšķirības bija filmā. Svarīgi ir arī lasīt kopā ar vecākiem, jo tad ir iespējams kopīgi pārrunāt izlasīto vai, piemēram, apstāties interesantākajās vietās un padomāt, kas varētu notikt tālāk. Šādas sarunas ne tikai veicinās interesi par lasīšanu, bet arī sekmēs spēju formulēt viedokli un trenēs atmiņu. Lasot grāmatas kopā ar mammu un tēti, bērni jūt vecāku ieinteresētību. Pozitīvi,

ja bērni redz, ka vecāki arī ir aktīvi grāmatu lasītāji.

Vasara tuvojas izskaņai, un, atgriežoties skolā, būs svarīgi atsvaidzināt zināšanas arī lasīšanā. Tieši pirmsskolas un sākumskolas ir svarīgākie posmi, kad attīstīt bērna lasītprasmi un interesi par grāmatām, kas sekmēs valodas krājumu, radošumu, kā arī palīdzēs pilnvērtīgi izprast arī citus mācību priekšmetus. Ja iztrūkst lasītprasmes, skolēnam sagādā lielas grūtības piedalīties citos domāšanas vingrinājumos, tādejādi tiek kavēta arī STEM priekšmetu apgūšana un izpratne, un tas atspoguļojas arī eksāmenu rezultātos. Lai arī pieejas, kā veicināt bērna interesi par grāmatām un lasīšanu, ir dažādas, katrs bērns konkrētā vecuma grupā ir atšķirīgs, tostarp ar dažādu lasītprasmes līmeni, tāpēc svarīgs gan pedagogu ieguldījums, gan kvalitatīvi mācību līdzekļi, kas nepadara mācīšanās vienmuļu, gan vecāku atvēlētais laiks bērna attīstībai. ☺

Avots: Rīgas Aprīnča Avīze

Datums: 30-08-2024